

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap
Institutionen för pedagogik

4PE97U Kompetensutveckling för rektorer i praktisk organisation
och arbetsmiljö, 7,5 högskolepoäng

Professional development for school principals in practical
organization and work environment, 7.5 credits

Huvudområde

Pedagogik

Ämnesgrupp

Pedagogik

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1N

Fastställande

Fastställd 2026-03-02.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2026.

Förkunskaper

Fullgjord statlig befattningsutbildning (rektorsprogrammet), en äldre statlig rektorsutbildning eller tillgodoräknat rektorsprogram av ett lärosäte som anordnar sådan befattningsutbildning. Arbete som rektor eller i motsvarande ledningsfunktion i minst ett år på halvtid efter fullgjord rektorsutbildning.

Mål

Kursens syfte är att ge yrkesverksamma skollärdare en fördjupad och teoretiskt grundad förståelse för hur ett hållbarhetsperspektiv på förskolans och skolans arbetsmiljö kan integreras i det praktiska arbetsmiljöarbetet.

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- redogöra för relationen mellan hållbarhet, juridiska ramverk och förskolans och skolans systematiska arbetsmiljöarbete,
- anlägga ett teoretiskt förankrat hållbarhetsperspektiv på förskolans och skolans praktiska arbetsmiljöarbete och utveckla strategier för ett hållbart skolledarskap,
- analysera förskolans och skolans arbetsmiljö med särskilt fokus på de sociala praktiker och normer – inom och utom förskolan och skolan – som påverkar arbetsmiljöarbetets förutsättningar,
- tillämpa de under kursen avhandlade teoretiska perspektiven för att kritiskt utvärdera den egna verksamheten, och identifiera organisatoriska strukturer och risker.

Innehåll

Hållbart arbetsliv – teoretiska perspektiv

Temat Hållbart arbetsliv introducerar arbetsmiljöarbete som en central del av ett långsiktigt hållbart arbetsliv, där förskolans och skolans verksamhet förstås utifrån bredare arbetslivssociologiska teoribildningar förankrade i ett hållbarhetsperspektiv. Fokus ligger på hur hållbarhet i arbetslivet formas genom samspelet mellan organisatoriska strukturer, sociala relationer och individers arbetsvillkor.

Utifrån teorier om hållbart arbete analyseras hur krav, resurser, styrning och ledarskap påverkar välbefinnande, arbetskapacitet och långsiktig uthållighet i organisationer. Deltagarna ges verktyg för att relatera dessa generella teoribildningar till förskolans och skolans specifika villkor, och för att utveckla ett praktiskt arbetsmiljöarbete som bidrar till stabila, hälsofrämjande och hållbara arbetsprocesser för både personal, barn och elever.

Praktiskt arbetsmiljöarbete – att praktisera hållbarhet

Detta tema syftar till att fördjupa studentens förståelse av arbetsmiljöarbetet som en organisatorisk praktik i vardagen, snarare än som ett avgränsat administrativt ansvar. Med utgångspunkt i ett teoretiskt förankrat hållbarhetsperspektiv studeras hur strukturer, beslutsvägar och ansvarsfördelning formar hur arbetsmiljöarbete faktiskt organiseras, genomförs och följs upp över tid.

Fokus ligger på samspelet mellan formella organisatoriska modeller och förskolans och skolans praktiska arbetsformer, samt på hur skolledare kan identifiera och kritiskt utvärdera organisatoriska strukturer och risker som sätter ramarna för arbetsmiljöarbetets genomslag. Med hjälp av organisationsteoretiska perspektiv erbjuds deltagarna analytiska verktyg för att vidareutveckla arbetsmiljöarbetet som en integrerad aspekt av förskolans och skolans ledning och styrning.

Förskolan och skolan som en socialt hållbar organisation

Temat Förskolan och skolan som social organisation fördjupar förståelsen av arbetsmiljöarbetet genom att analysera förskolan och skolan som en socialt och institutionellt inbäddad organisation, formad av samhälleliga strukturer såsom kön, klass, etnicitet och andra dimensioner av ojämlikhet. Utifrån ett hållbarhetsperspektiv problematiseras hur dessa strukturer påverkar relationer, normer, arbetsvillkor och maktförhållanden i förskolans och skolans vardag.

Fokus ligger på hur sociala mönster och informella ordningar – exempelvis könad arbetsdelning, professionella hierarkier och olika barn- och elevgruppers positioner – skapar skilda arbetsmiljöförutsättningar för personal, barn och elever. Skolledare erbjuds analytiska verktyg för att identifiera hur sådana strukturer kan reproducera arbetsbelastning, ojämlikhet och osunda arbetsförhållanden, men också hur de kan

utmanas genom medvetet ledarskap och organisatoriska val.

Temat betonar även förskolans och skolans relation till det omgivande samhället och hur socialt hållbara skolmiljöer förutsätter ett arbetsmiljöarbete som tar hänsyn till både interna sociala processer och bredare samhälleliga villkor.

Juridik – ansvar, styrning och hållbarhet

Det juridiska temat erbjuder skollidare en fördjupad förståelse för hur lagar, regler och föreskrifter sätter ramar för arbetsmiljöarbetet, men kan även användas som verktyg för att forma förskolans och skolans långsiktiga organisatoriska hållbarhet. Fokus ligger på ansvar, befogenheter och riskhantering, samt på hur juridiska krav behöver tolkas och omsättas i praktiskt, strategiskt skollidarskap.

Arbetsmiljöarbetets juridiska förutsättningar används som analytiskt verktyg för att undersöka hur juridiken kan bidra till att identifiera och förebygga systematiska risker i skolorganisationen, såsom normalisering av bristande arbetsmiljö, otydliga mandat eller strukturella lösningar som på sikt underminerar både personalens och verksamhetens hållbarhet.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar och seminarier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

Kursen examineras genom en laborativ uppgift och en individuell skriftlig examination.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål är uppnådda.

Omexamination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

I det fall student med funktionsnedsättning har rätt till särskilt pedagogiskt stöd beslutar examinator om anpassad eller alternativ examination.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering.

Övrigt

Kursen ges på uppdrag av Skolverket inom ramen för Fortbildning för rektorer (FFR) och vänder sig till personer som fullföljt det statliga rektorsprogrammet eller har motsvarande utbildning.

Omfattningen motsvarar ungefär 15 procent av en heltid under ett år. Utbildningen sker i form av internatsförlagda utbildningsdagar, eget arbete på hemmaplan och inläsning av litteratur. Studierna innebär också utvecklingsarbete på den egna skolan eller förskolan.

Huvudmannen står för deltagarens resor och kostnaderna för internaten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Johansson, Niina & Baltzer, Charlotte (2023) *Rektors praktik i vetenskaplig belysning*:

framgångsrikt, hållbart och närvarande ledarskap – är det möjligt? Stockholm Liber.
208 sidor. ISBN: 9789147148981

Nilsson, Kerstin (2021) *Attraktivt och hållbart arbetsliv på människors villkor: Arbete, hälsa och ledarskap med SwAge-modellen i teori och praktik.* Lund Studentlitteratur.
416 sidor. ISBN: 9789144125664.

Vetenskapliga artiklar tillkommer ca 200 sidor.